

Vantaan kasvu- ja elinvoimaohjelma 2022-2025

VD/11320/00.01.02.00/2022

RV/KV/SA/MT

Kasvussa ja elinvoimassa on kyse kokonaisvaltaisesta ja pitkäjänteisestä työstä, jonka tavoitteena on varmistaa, että kaupunki säilyy ja kehittyy paikkana, jossa ihmiset haluavat asua ja elää sekä yritykset toimia ja kehittyä. Vantaa kasvaa kovaa vauhtia sekä asukasmäärän että työpaikkojen osalta muodostaen hyvän perustan elinvoimaiselle kaupungille.

Elinvoiman näkökulmasta on kuitenkin tunnistettu myös erityisiä haasteita. Vantaalla haasteet liittyvät erityisesti matalaan koulutustasoon ja teknologiseen kehitykseen, sekä työpaikkarakenteeseen, jossa tulisi huomioida erityisesti korkean osaamisen ja kansainvälisen yritystoiminnan työpaikkojen kasvattaminen. Osaamisen varmistaminen on kriittistä sekä kasvun että hyvinvoinnin näkökulmasta. Valtaosa Vantaalle muuttaneesta väestöstä on maahanmuuttajataustaisia, mikä yhtäältä tarjoaa mahdollisuuksia, mutta myös lisähaasteita muun muassa kielen ja osaamisen päivittämisen osalta. Osaamisen merkitys tulee tulevaisuudessa korostumaan entisestään. Jotta tähän haasteeseen voidaan vastata, Vantaan tulisi tehdä nykyistä aktiivisempaa ja strategisempaa yhteistyötä pääkaupunkiseudun keskeisten oppi- ja tutkimuslaitosten kanssa ja panostaa siihen, että Vantaasta tulee Suomen jatkuvan oppimisen ykköskeskittymä ja osaamistasoltaan lähellä muita suuria kaupunkeja. Myös systemaattinen alueellinen osaamisen ennakointi on nostettava uudelle tasolle. Kansainvälisten osaajien houkuttelun kannalta keskeistä on huolehtia, että lasten koulutustarpeeseen voidaan vastata. Tämän tarpeen täyttämiseksi ohjelmaan on kirjattu toimenpide uuden kansainvälisen koulun perustamisesta Vantaalle.

Elinvoiman näkökulmasta sijainti on yksi Vantaan valttikorteista ja Vantaa haluaa jatkossakin olla Suomen kilpailukykyisin sijoittumiskohde uusille yrityksille. COVID-19 -pandemia ja helmikuussa 2022 käynnistynyt Ukrainan sota ovat kuitenkin vaikuttaneet huomattavasti esimerkiksi lentoliikenteen volyymiin ja rampauttaneet merkittävästi Vantaan asemaa Aasiaan suuntautuvan lentoliikenteen hubina. Tilanteen korjaaminen vaatii aktiivista uusiutumista: Aviapolis-alueen kehittämiskohteet ja Vantaan sijaintiin liittyvät tavoitteet on asemoitava uudelleen.

Yritysten kasvua halutaan jatkossakin tukea klusterityön kautta niiden toimintaa ja resursseja vahvistamalla. Tavoitteena on, että Vantaa on pääkaupunkiseudun johtava keskittymä näiden alojen yritystoiminnassa. Elinvoiman ytimessä on yrittäjyys. Yrittäjäksi ryhtymisen kynnystä lasketaan tarjoamalla tukea niin maahanmuuttajataustaisille yrittäjille kuin nuorille yrittäjille, esimerkiksi yrittäjyyskoulutuksen ja yritysneuvonnan muodossa.

Asuminen sekä elävä kaupunkikuva ja -kulttuuri ovat keskeisiä vetovoimatekijöitä, ja niihin on tärkeää panostaa houkuttelevuuden ja pitovoiman parantamiseksi. Muuttoliikkeen näkökulmasta kaupungin suhteellinen vetovoima on hieman heikennyt viime vuosina, minkä vuoksi houkuttelevien asuinpaikkojen ja monipuolisten asumisvaihtoehtojen tarjontaan on erityisen tärkeää kiinnittää huomiota. Vantaan monipuolista kulttuuri- ja liikuntatarjontaa tulisi myös edelleen kehittää. Lisäksi erilaiset tapahtumat sekä julkisten tilojen ja alueiden nykyistä parempi hyödyntäminen kohtaamispaikkoina lisäävät kaupungin vetovoimaa. Aktiivisen vetovoiman ja pitovoiman kehittäminen kysyy myös onnistunutta mainetyötä ja Vantaan vahvuudet ja mahdollisuudet esiin tuovaa viestintää ja markkinointia.

Vantaan Kasvu- ja elinvoimaohjelma pohjautuu näihin laaja-alaisiin tavoitteisiin ja pyrkii osaltaan rakentamaan Vantaasta taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullista ja elinvoimaista kaupunkia.

Toimenpiteet kasvun ja elinvoiman lisäämiseksi Vantaalla on koottu seuraavien pääteemojen alle:

- Jatkuva oppimista ja ennakoivaa osaamista
- Työpaikkoja ja yrittäjyyttä
- Monipuolista veto- ja pitovoimaa ja viihtyisyyttä

Kasvu- ja elinvoimaohjelma on jatkoa vuoden 2019–2021 Elinvoima- ja vetovoimaohjelmaan. Ohjelman on valmistellut kaupunginjohtajan 29.03.2022 nimeämä valmisteluryhmä. Valmisteluryhmään kutsuttiin myös pysyvät asiantuntijajäsenet Vantaan Yrittäjät ry:stä ja Helsingin seudun Kauppakamarin Vantaan toimistosta. Näiden lisäksi pysyviksi asiantuntijajäseniksi kutsuttiin kasvupalvelujohtaja Jaakko Niinistö ja työnantajapalveluiden palveluesimies Kari Ahlström.

Edellisen ohjelman tavoitteita jatkaen Kasvu- ja elinvoimaohjelma keskittyy työpaikkojen luomisen edellytysten parantamiseen ja työllisyyden nostamiseen Vantaalla, vantaalaisen osaamisen kehittämiseen, sekä Vantaan vetovoiman parantamiseen niin yritysten kuin asukkaiden näkökulmasta.

Kasvu- ja elinvoimaohjelmaa on täydennetty kaupungin yrittäjiltä, yrityksiltä, sidosryhmiltä sekä kaupunginhallitukselta saadun evästyksen pohjalta.

Jokaiselle teemalle on määritelty tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot, näiden kumppanit sekä toimenpiteiden aikataulu. Kasvu- ja elinvoimaohjelman toteuttamista varten laaditaan vuosittain vahvistettava toteutus suunnitelma ja työn etenemisestä raportoidaan sekä kaupunginhallitukselle että kaupunginvaltuustolle kaksi kertaa valtuustokaudessa. Elinvoimaohjelman toteutuksessa hyödynnetään erilaisia kansallisia ja kansainvälisiä rahoitusohjelmia ja kumppanuuksia mahdollisuuksien mukaan.

Konsernijaosto 24.10.2022 § 5

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukainen Vantaan Kasvu- ja elinvoimaohjelma 2022–2025.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 14.11.2022 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukainen Vantaan Kasvu- ja elinvoimaohjelma 2022–2025.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 28.11.2022

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukainen Vantaan Kasvu- ja elinvoimaohjelma 2022–2025.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti esitystään täydentämällä ja muuttamalla liitettä Vantaan kasvu- ja elinvoimaohjelma 2022–2025 seuraavalla tavalla:

Sivun 4 viimeisen tekstikappaleen ensimmäinen lause muutettiin muotoon:

Elämänlaatu ~~vetovoimatekijänä on Vantaalla potentiaalinen ja osin vielä hyödyntämätön voimavara~~ on vetovoimatekijä Vantaalla.

Sivun 5 viimeisen tekstikappaleen termi ~~hiilipositivinen~~ muutettiin muotoon hiilinegatiivinen

Sivun 6 ensimmäisen tekstikappaleen luettelon kohdat 2) ja 3) muutettiin *seuraavasti*:

Ohjelman kolme kärkiteemaa ovat:

- 1) Jatkuvaa oppimista ja ennakoivaa osaamista
- 2) ~~Houkuttelevia työpaikkoja ja osallistavaa työtä~~ *Työpaikkoja ja yrittäjyyttä*
- 3) ~~Monipuolista vetovoimaa ja viihtyvyyttä~~ *Monipuolista veto- ja pitovoimaa ja viihtyisyyttä*

Sivun 8 toiseksi viimeisen tekstikappaleen loppuun tehtiin seuraava *lisäys*:

Lisäksi Varian yhteistyötä yritysten kanssa vahvistetaan, jotta oppi- ja koulutussopimuspaikkoja saadaan lisättyä. Kasvu- ja elinvoimaohjelmaan varattuja resursseja voidaan kohdentaa tämän edistämiseen.

Sivun 8 viimeisen tekstikappaleen ensimmäisen lauseen alku ~~Kansainväliset osaajat~~ muutettiin muotoon *Osaava työvoima ja erityisesti kansainväliset osaajat*

Sivu 9 ensimmäisen tekstikappaleen toiseen lauseeseen tehtiin seuraava *lisäys*:

Asettautumisessa tärkein tekijä on työpaikan lisäksi lasten koulutus *mukaan lukien varhaiskasvatus*

Sivu 9 ensimmäisen tekstikappaleen viimeisen lauseen perään tehtiin seuraava *lisäys*:

Pyritään vahvistamaan perusopetusta veto- ja pitovoimatekijänä laajentamalla kielenopetuksen valinnan mahdollisuuksia.

Sivu 12 ensimmäisen tekstikappaleen loppuun tehtiin seuraava *lisäys*:

Myös työhyvinvointia kehittämällä on mahdollista lisätä sekä hyvinvointia että työn tarjontaa.

Sivu 13 kolmannen tekstikappaleen loppuun seuraava tehtiin seuraava *lisäys*:

Lisäksi Vantaa tukee kasvuyrityksiä tunnistamalla kasvun esteitä ja kannattavan kasvun mahdollisuuksia.

Sivu 13 toiseksi viimeisen tekstikappale toinen lause muutettiin muotoon:

~~Tämä pieni joukko yrityksiä luo varsinkin alkuvaiheessa vain rajallisen määrän uusia työpaikkoja, mutta~~
Niiden rooli yrityscentän uusintajina ja myös kaupungin imagon kannalta on merkittävä.

Sivu 15 toimenpiteeseen 10 tehtiin seuraava *lisäys*:

Vahvistetaan toimivien klustereiden (ruoka, kiinteistö, kiertotalous, lentologistiikka, *korkea osaaminen*) resursointia ja palvelukokonaisuutta (mm. koulutusyhteistyö) sekä markkinointia.

Sivu 16 Toimenpide 12 Aloittavan yritystoiminnan markkinapaikka muutettiin kuulumaan seuraavasti:

~~Toteutetaan Vantaalle fyysinen paikka, jossa aloittavat (erityisesti maahanmuuttajataustaiset) yrittäjät voivat nykyistä pienemmällä kynnyksellä työllistää itsensä. Rakennetaan yhteisöllinen malli tukemaan erityisesti maahanmuuttajanaisten työllistymistä osana kauppapaikkaa.~~

"Edistetään Vantaalla pienien ja kompaktien toimitilojen syntyä, jossa aloittavat yrittäjät voivat nykyistä pienemmällä kynnyksellä työllistää itsensä.

Rakennetaan yhteisöllinen malli tukemaan maahanmuuttajien ja erityisesti maahanmuuttajanaisten työllistymistä. Annetaan ohjausta ja tietoa suomalaisesta työelämästä sekä sosiaalisesti ja eettisesti kestävästä tavasta työllistyä ja työllistää."

Sivu 16 toimenpidekokonaisuus 13 tehtiin seuraava *lisäys*:

Autetaan startup-yrityksiä löytämään edullisia toimitiloja.

Sivu 17 toimenpidekokonaisuus 14 tehtiin seuraava *lisäys*:

Tunnistetaan keinoja madaltaa kynnystä yrittäjäksi ryhtymiseksi.

Sivu 18 toisen tekstikappaleen ensimmäiseen lauseeseen tehtiin seuraava *lisäys*:

"Houkuttelevat asuinalueet sekä viihtyisät luonto- ja viheralueet ovat tärkeitä sekä kaupungin vetovoiman että pitovoiman kannalta."

Sivu 18 kolmanteen tekstikappaleeseen tehtiin seuraava *lisäys*:

"Tästä syystä erityyppisten yritysten sijoittumisedellytyksiä ja sijoittumiseen liittyviä palveluita vahvistetaan Vantaalla entisestään muun muassa kaavoituksen palveluita ja tonttitarjontaa kehittämällä."

Sivu 20 Toimenpidekokonaisuuden 15 vastuutahoksi lisättiin kaupunkiympäristön toimiala

Sivu 22 Toimenpidekokonaisuuden 21 vastuutaho ~~elinkeinopalvelut~~ muutettiin muotoon kasvupalvelut

Sivu 23 viimeisen tekstikappaleen loppuun tehtiin seuraava *lisäys*:

Ohjelman eteneminen tuodaan tiedoksi kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle kaksi kertaa valtuustokaudessa.

Lisäksi tehtiin seuraavat kaupunginjohtajan muutoksia vastaavat korjaukset myös esityslistatekstiin:

Esityslistatekstin toisen sivun ensimmäinen tekstikappale muutettiin *seuraavasti*:

Toimenpiteet kasvun ja elinvoiman lisäämiseksi Vantaalla on koottu seuraavien pääteemojen alle:

- Jatkuva oppimista ja ennakoivaa osaamista
- ~~Houkuttelevia työpaikkoja ja osallistavaa työtä~~ *työpaikkoja ja yrittäjyyttä*
- ~~Monipuolista vetovoimaa ja viihtyvyyttä~~ *monipuolista veto- ja pitovoimaa ja viihtyisyyttä*

Esityslistatekstin viimeinen tekstikappale muutettiin *seuraavasti*:

Kasvu- ja elinvoimaohjelman toteuttamista varten laaditaan vuosittain vahvistettava toteutussuunnitelma ja työn etenemisestä raportoidaan sekä kaupunginhallitukselle että kaupunginvaltuustolle ~~vuosittain~~ *kaksi kertaa* valtuustokaudessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys käsittelyosassa ilmenevin muutoksin.

Merkittiin, että perussuomalaisten kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Kuutoskaupunkien olisi syytä kokoontua yhdessä ennen eduskuntavaaleja keskustelemaan segregaatioriskien ehkäisystä. Olisi hyvä pyrkiä vaikuttamaan tulevaan hallitusohjelmaan jo ennen varsinaisia hallitusneuvotteluja vaalituloksesta riippumatta.

Vantaalla pyritään torjumaan segregatiota aiempaa vaikuttavammin. Kuutoskaupunkien ja valtion kanssa yhteistyössä selvitetään kansainvälisten esimerkkien pohjalta, miten valtion ja kaupunkien toimin voidaan lisätä työkaluja ja mahdollisuuksia segregaatioriskien torjuntaan.” (Budjettikirjasta)

Asia on syytä ottaa ripeästi työn alle. Esimerkiksi kuutoskaupunkien kanssa tammikuussa kokemuksien ja ongelmien vähentämiskeinojen kokoaminen ja helmikuussa yhteydenpito Ruotsin ja Tanskan ystävyyskaupunkien kokemuksiin ja sikäläisiin lainsäädännön keinoihin ja menettelyihin.”

Kaupunginvaltuusto 19.12.2022 § 7

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä liitteen mukainen Vantaan Kasvu- ja elinvoimaohjelma 2022–2025.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana valtuutettu Tuukka Saimen teki palautusesityksen, joka raukesi kannattamattomana.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että kaikki valtuustoryhmät jättivät yhdessä seuraavan pöytäkirjalausuman:

”Elinvoimaohjelman rahoituksen riittävyyttä seurataan ja lisäystarvetta arvioidaan vuoden 2024 talousarvion käsittelyn yhteydessä.”

Liite:

- Vantaan kasvu- ja elinvoimaohjelma 2022–2025 (kh 28.11.2022)

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot: Elinkeinojohtaja Kimmo Viljamaa, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi